

Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puka valla, Rannu valla ja Rõngu valla

Ühinemisläbirääkimiste juhtrühma koosoleku

PROTOKOLL

Toimumiskoht: Elva Linnavalitsus

24.05.2016

Juhataja: Georg Sootla
Protokollis: Kertu Vuks

Osalejate nimekiri Lisas

Algus: 16.00
Lõpp: 19.30

Koosoleku päevakord:

1. Muudatused haldusreformi seaduse eelnõu juures (ülevaade Georg Sootla poolt)
2. Ühendamavalitsuse struktuur/ ülesehituse põhimõtted, s.h. osavalla kogu pädevused.
3. Kodanike ja piirkondade esindatuse kanalid tulevase valla volikogus ja valtsemises, s.h. valimiste üldine kord.
4. Järgmise juhtrühma koosoleku kava.

1. Muudatused haldusreformi seaduse eelnõu juures (ülevaade Georg Sootla poolt)

Georg Sootla andis ülevaate haldusreformi seaduse eelnõu juurest tehtud muudatustest. Üks olulisemaid muudatusi annab omavalitsusüksustele võimaluse algtada esimeses etapis ühise piirita ühinemise, kui on teada, et järgmises etapis ühendab valitsus nendega omavalitsusüksuste vahele jääva omavalitsuse. Ühtlasi jäetakse eelnõust välja nõue, mille kohaselt peab linna territooriumil elama vähemalt 5000 elanikku, kui soovitakse linna kui haldusüksust säilitada või taastada.

Sootla tõi välja, et põhilise töö tegi ära põhiseaduskomisjon, selle kaudu ka erakonnad said oma asjad ära räägitud, muudatusettepanekuid (kokku ca 180) tegid kõik erakonnad. Komisjon ei selgitanud, miks mõned ettepanekud tagasi lükati.

Kokkuvõtlikult saab öelda, et seadus suure tõenäosusega tuleb. Need vallad, kes liiguvad nõ vabatahtliku liikumise suunal võivad saada leppe umbes jõuludeks 2016. Ühtlasi märgiti, et mida hiljem kohalik omavalitsusüksus ühinemispakkumisega liitub, seda halvemad võivad olla ühinemise tingimused selle omavalitsuse jaoks.

2. Ühendamavalitsuse struktuuri/ ülesehituse põhimõtted, s.h. osavalla kogu pädevused.

Toimus arutelu uue loodava omavalitsuse struktuuri üle- kõikidel osapooltel paluti selleks teha eelnevalt kodutöö.

Georg Sootla tutvustas ühte võimalikku struktureerimise variant (sellisest skeemist lähtuvalt on omavalitsus struktureeritud näiteks Sael ja Raplas).

Arutleti, kas mõistlik oleks kasutada **detsentraliseeritud** või **tsentraliseeritud** valitsemise mudelit. Konsultant juhtis tähelepanu sellele, et uut suuremat omavalitsusüksust ei saa enam juhtida sarnaste põhimõtete järgi kui seda tehakse väikevalla puhul. Väikesed vallad (alla 15 ametnikuga) on enamasti "perekondlikult" juhitud, suurema valla puhul samad põhimõtted ei tööta.

Üks reformi keskne mõte peaks olema, et **ühildada väikevaldade juhtimisekompetents suurte kohalike omavalitsuste võimekusega.**

Georg Sootla tõi välja kaks olulist põhimõtet, mida silmas pidada struktuuri juures- üks on see, kuidas koostada vallavalitsuse ametikohad, teine -kuidas kogu see asi asutuste tasandil välja näeb- selgeid reegleid siinjuures ei ole.

Arutati **piirkondliku haldusteenuskeskuse** mõistlikkuse üle uue kohaliku omavalitsuse struktuuris. Põhimõte on selles, et kogukonna arendamine, kultuur ja veel mõned küsimused jäävad kohalikule tasandile.

Rannu vallavanem tõi välja, et on igati loogiline, et mingid teenused jäävad kohalikule tasandile (vähemalt esialgu kindlasti)- näiteks sotsiaaltöö, maanõunik, ehitusnõunik. Väga spetsiifilised asjad siis piirkonnakeskuses. Järsk üleminek pole mõistlik, inimestele tuleb anda aega harjuda (üleminekuperiood). Oluline on, et **kogukonna tunne** jääks alles.

Praeguste omavalitsustöötajate põhjal on meil terve hulk töötajaid, kuid samas mõned inimesed on puudu- kindlasti oleks tulevikus vajalik haridus- ja kultuurispetsialisti olemasolu.

Kindlasti tuleb struktuuri loomise juures arvestada ka seda, et võiks olla koht, kus kohalikud inimesed saaksid oma arvamust avaldada ja poliitikakujundamisele kaasa rääkida – olgu selleks siis **kogukonnakogu** (tagab kogukonna esindatuse) või mõni muu taoline esinduse vorm.

Konsultant Sootla tõi välja, et inimesed oma pisimuredega saaksid oma küsimustele lahenduse kohapeal, sest pole mõtet lahendada asju suures kohalikus omavalitsuse kui neid muresid saab lahendada kohalikul tasandil.

Uue omavalitsuse struktuuri juures kõige suurem vaidluskoht- **kas ja kui palju inimesi kohalikule tasandile jääb.**

Eva Kams tõi välja, et ametnikud peavad vastutama rohkem, ametnikel rohkem otsustusõigust. Osakondasid on vaja kui on suur omavalitsus. Oluline on, et tekiks MEIE tunne.

OTSUSTATI- pigem tsentraliseeritud süsteem- uue omavalitsuse otsustada, kuidas priikonnas oleksid teenused toimivad. Vastutus ja otsustus peavad olema koos. Osavalda kui sellist ei soovi.

Georg Sootla juhtis tähelepanu sellele, et tuleb kokku leppida põhimõtetes, mitte detailides. **Kõik on nõus, et kohalikul tasemel jäävad teenuskeskused alles (ca 2 inimest)- sotsiaaltöötaja ja koordinaator.**

Samas on KOV-ide lõikes erinevad mastaabid, mistõttu võib inimeste arv vajaduspõhiselt erineda.

Tõstatas küsimus- **kas ühineme vajaduspõhiselt või võrdsetel alustel?** Marika ja Georg panevad selle paberile ja siis teised saavad kommenteerida.

3. Kodanike ja piirkondade esindatuse kanalid tulevase valla volikogus ja valtsemises, s.h. valimiste üldine kord.

OTSUSTATI- tuleb üks valimispiirkond ning volikogu suurusega 25 inimest.

Konsultandi kommentaar- kui teha suur volikogu, siis on palju arvamusi, passiivsed liikmed. Väiksem volikogu on otsustusvõimelisem ja komisjonid on need, kuhu nende hääl jõuab. Väiksem volikogu eeldab komisjonide esindatus.

Rõngu praktika- komisjonidel pole mingit rolli samas Elva praktika- suurendasid komisjoni eelarvet, mis aktiveeris tunduvalt komisjonide tööd.

Rõngu- komisjoni arvamus ja volikogu otsus ei pruugi kokku minna. Samas kui komisjonile sobib, siis on enamasti ka volikogu nõus.

Elvas on sisuline töö toimunud kenasti, erialaspetsialistid on kaasatud.

OTSUS- Piirkondlikke komisjone ei ole vaja.

Need inimesed, kes on linna asjadega tegelenud, ei oska maaprobleemidega tegeleda. **Otsustati, et komisjonid peavad olema aktiivsed, kaasatakse valdkonna spetsialiste.**

Abivallavanemate staatus- moodustavad uue kohaliku omavalitsuse vallavanema meeskonna.

Kogukonnakogu

Kogukonnakogu sellisel kujul nagu seaduses, ei sobi meile. Leiti, et tegemist on pigem kommunikatsiooniküsimusega. Võime anda lepingus võimaluse selleks, kuid ei ole kohustuslik.

Rõngu vallavanem tõi välja, et külavanemate teema töötab siis kui see on seotud poliitilise jõuga. Selgus, et kusagil nimetatud KOV-ides ei tegutse aktiivselt külavanemad. Külaselts pöördub probleemi korral vallavanema poole.

OTSUSTATI: Kodanikuühiskonda tuleb säilitada uues kohalikus omavalitsuses kindlasti. Kõik on sellega nõus, et tuleb kindlasti lepingusse sisse

kirjutada. Kogukonnanõukogu ei ole kohustuslik, aga olemasolevaid seltse lõhkuma ei hakata.

Ühinenud kohalik omavalitsus toetab kolmanda sektori algutusi ja püüab olla neile hea partner.

Üleminekuperiood

Peame kokku leppima, millal läheme uuele struktuurile üle- kas siis kui vallad ühinevad või kuidas see täpselt toimub.

Üleminekuajal võiks olla puhvertsoon, peab arvestama ka teatud seaduspärasustega organisatsioonis. Üleminekuperiood on seaduse järgi neli aastat, aga seda võib lühendada.

OTSUSTATI- üleminekuperiood tuleb järgmisel korral uuesti arutamisele.

4. Järgmise juhtrühma koosoleku kava:

- 1) Ülevaade sellest kui kaugele komisjonid on jõudnud
- 2) Ametnikud ja nende üleviimine- ettepanek teha uued struktuuri tabelid .
- 3) Investeeringud – arutatakse täpsemalt, eelduseks eeltäidetud tabelid.
- 4) Üleminekuperiood ja kuidas minna üle uuele struktuurile